

OBSERVATORI CATALÀ DE LA JOVENTUT
INFORMES PERIÒDICS

Situació laboral de la joventut

Informe trimestral elaborat a partir de les
darreres dades de l'Enquesta de població activa

Primer trimestre de 2023

Generalitat de Catalunya
**Agència Catalana
de la Joventut**

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adulta i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves. L'informe també incorpora la desagregació d'alguns indicadors per sexe, territori, edat, nacionalitat i nivell d'estudis.

Les dades són generades per l'Idescat, a petició de l'Observatori Català de la Joventut, i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Conceptes bàsics

- **Població activa:** població de 16 anys o més que o bé està ocupada o bé està desocupada i buscant feina de manera activa.
 - **Població ocupada:** població de 16 anys o més que ha treballat, per compte d'altri o per compte propi, almenys una hora a canvi d'una retribució durant la setmana anterior a la de l'entrevista.
 - **Població aturada:** població de 16 anys o més que compleix tres condicions següents:
 - Està sense feina, és a dir, que no ha tingut una feina per compte propi o d'altri (durant la setmana anterior a la de l'entrevista).
 - Està disponible per treballar, és a dir, en condicions de començar a treballar en el termini de dues setmanes (a partir del diumenge de la setmana de l'entrevista).
 - Està en recerca activa d'ocupació, és a dir, ha seguit uns passos concrets per buscar un treball per compte d'altri o ha fet gestions per establir-se per compte propi. També es considera la persona que ja no busca una ocupació perquè ja n'ha trobat una a la qual s'incorpora en un període de tres mesos com a màxim.
- Definició establerta al Reglament (CE) núm. 1897/2000 de la Comissió, de 7 de setembre de 2000.
- **Població inactiva:** població de 16 anys o més que no ha treballat (la setmana de referència) i no cerca ocupació o no està disponible per treballar, és a dir, la població de 16 anys o més no inclosa en les categories anteriors.
 - **Nivell d'estudis:** en aquest informe, els nivells d'estudis referenciats són els següents:
 - Bàsics o inferiors: analfabets, educació primària i educació secundària de primera etapa.
 - Mitjans: educació secundària de segona etapa (Batxillerat i CFGM).
 - Superiors: educació superior (CFGS, estudis universitaris i titulacions equivalents).

Sumari

1.	Aspectes destacats	4
2.	Activitat	5
3.	Ocupació	8
4.	Atur.....	13
5.	Estudis	17
6.	Emancipació	19

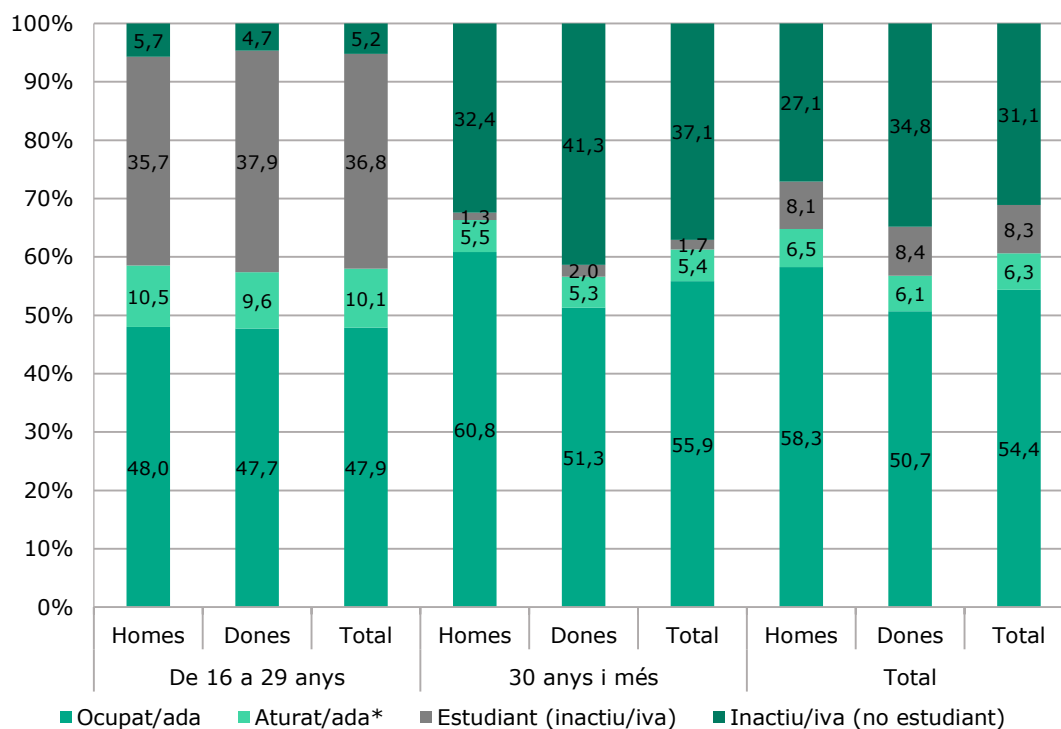
1. Aspectes destacats

- **Continua el fort descens de la temporalitat.** La taxa de temporalitat entre les persones joves ocupades assalariades s'ha situat al 35%. Aquesta xifra suposa un descens respecte el trimestre anterior (36,1%) i una davallada de 12,7 punts percentuals respecte el mateix trimestre de l'any anterior (47,7%).
- **La disminució de la temporalitat eixampla la bretxa de gènere.** El descens de la taxa de temporalitat juvenil està tendint a eixamplar les diferències entre homes i dones joves. En aquest darrer trimestre la taxa de temporalitat dels assalariats de 16 a 29 anys és del 31,2%, i la de les assalariades joves del 38,9%, una diferència que tendia a ser menor quan la temporalitat era més alta.
- **L'ocupació és més alta als municipis més grans.** Com més gran és la mida del municipi més alta és la taxa d'ocupació entre les persones joves. Als municipis de més de 50.000 habitants, l'ocupació és del 51% de les persones joves, taxa que baixa fins al 41,9% als municipis menors de 10.000 habitants.
- **L'atur interanual cau lleugerament.** La taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys és del 17,4%, més alta que el trimestre anterior (16,6%). És habitual, però, que l'atur pugi a l'inici de l'any. Per contra, respecte l'any anterior (19,1%) la taxa d'atur actual suposa una caiguda d'1,7 punts percentuals.
- **L'atur entre les persones joves sense estudis quadriplica el de les més formades.** La taxa d'atur entre les persones joves amb estudis baixos és del 32,1%, per un 8,4% entre els i les joves amb estudis superiors.
- **Continua l'augment de la proporció de joves que estudien.** El 56,2% de les persones joves a Catalunya cursen algun tipus de formació. Des del primer trimestre de 2013, la proporció de joves que estudia ha passat del 45,8% al 56,2%, la proporció més alta d'aquests anys.
- **L'emancipació es manté estable a nivells baixos.** La taxa d'emancipació juvenil es manté estable just per sobre del 20%, i es situa al 20,2%. El tercer trimestre de 2021 havia arribat al mínim històric del 15,5%.
- **El nivell d'estudis condiciona l'emancipació.** La taxa d'emancipació entre les persones amb estudis baixos o mitjans és del 14,5% i 14,6%, respectivament; per contra, entre les persones amb estudis superiors és del 33%, tot i que habitualment les persones joves cursen estudis mentre no estan emancipades.
- **L'emancipació té un fort component de gènere.** La taxa d'emancipació de les dones joves (25%) és 9,2 punts percentuals superior a la dels homes joves (15,8%).

2. Activitat

2.1. Situació d'activitat

Gràfic 1. Situació d'activitat segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, primer trimestre de 2023

*Coeficient d'atur juvenil.

Les persones joves que treballen representen el 47,9% del total de les persones de 16 a 29 anys. Si les sumem a les que estan a l'atur (10,1%), la proporció de la població jove laboralment activa és del 58%.

El coeficient d'atur juvenil és del 10,1%, xifra que representa el percentatge de població jove aturada respecte al total de la població jove. La taxa d'atur es mesura sobre el conjunt de la població activa, i per això és més alta que el coeficient d'atur. Per a la població de més de 29 anys el coeficient d'atur és del 5,4%.

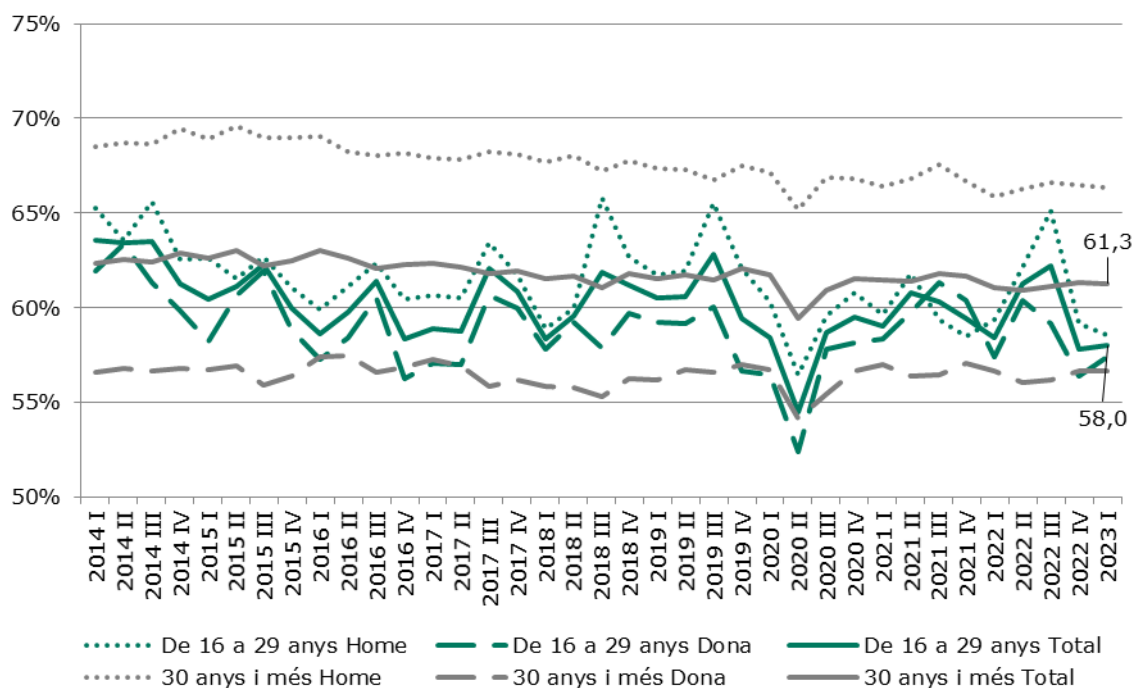
El 36,8% de les persones joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos en el gràfic dins del grup de persones ocupades, i les que estudien i estan desocupades simultàniament formen part del grup de persones desocupades. Només l'1,7% de les persones de més de 29 anys són estudiants inactius.

El 5,2% dels i les joves es troben en situació d'inactivitat i no estudien. Els inactius no estudiants són molt més nombrosos entre la població de més de 29 anys (37,1%), entre altres motius, perquè en aquesta xifra s'hi inclouen les persones jubilades que no estudien.

Pel que fa a les diferències entre homes i dones joves, destaca la semblança dels resultats. La categoria on la diferència és més gran és la dels estudiants inactius (35,7% d'homes i 37,9% de dones).

2.2. Taxa d'activitat

Gràfic 2. Evolució trimestral de la taxa d'activitat segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, 2014-2023

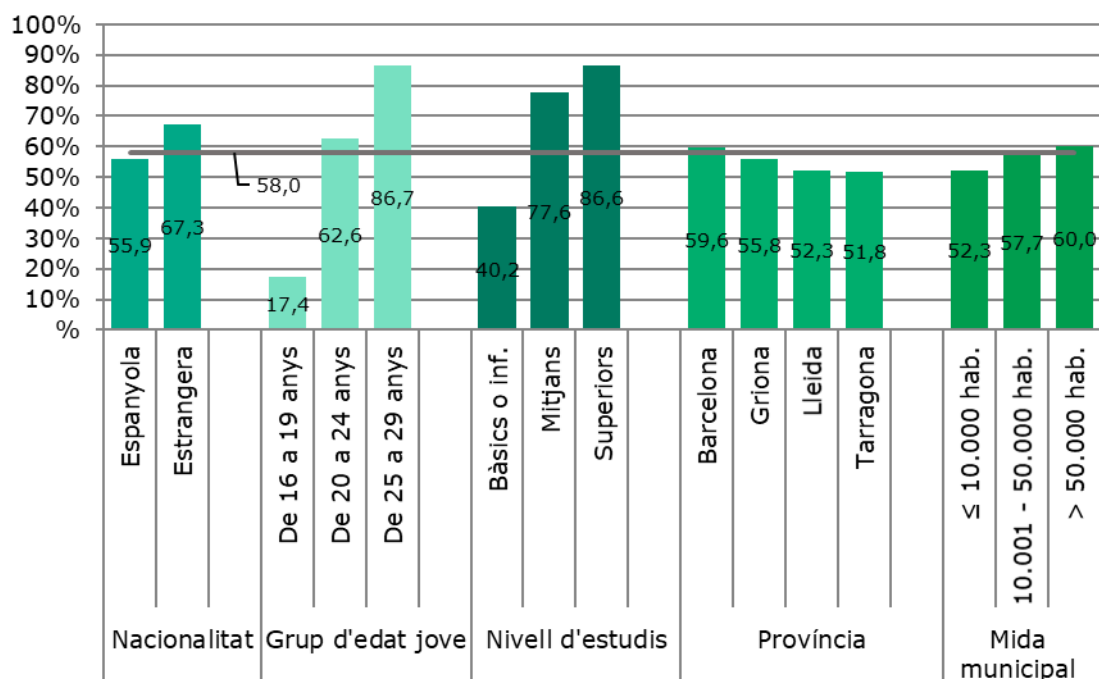
La taxa d'activitat indica la proporció de persones que treballen o estan buscant feina de manera activa. Tant la taxa d'activitat juvenil com la de persones de més de 29 anys s'han anat mantenint al voltant del 60% des de 2014, amb una lleugera tendència a la baixa.

Aquest darrer trimestre la taxa d'activitat juvenil és del 58%. La taxa ha augmentat lleugerament respecte al trimestre anterior (57,8%) i ha disminuït lleugerament respecte al mateix trimestre de l'any anterior (58,4%). La taxa d'activitat juvenil encara queda lluny de la de 2012, quan havia arribat al 65,8% al darrer trimestre de l'any.

La taxa d'activitat dels homes joves tendeix a ser lleugerament més alta que la de les dones joves, amb una diferència màxima de 4,4 punts el 2015, tot i que durant dos trimestres de la sèrie considerada la taxa d'activitat de les dones joves ha sigut més alta (tercer i quart trimestres de 2021). Actualment la taxa d'activitat dels homes i dones joves se situa en el 58,6% i 57,4%, respectivament.

La taxa d'activitat de la població de més de 29 anys s'ha mantingut pràcticament estable en els últims 10 anys, se situava en el 62,6% el darrer trimestre de 2012 i aquest trimestre és del 61,3%. En aquest grup poblacional hi ha una diferència per sexes més gran que entre la població jove (la taxa és del 56,6% per les dones i del 66,3% pels homes).

Gràfic 3. Taxa d'activitat juvenil segons nacionalitat, grup d'edat, nivell d'estudis, província i mida municipal. Catalunya, primer trimestre de 2023

La taxa d'activitat presenta notables diferències entre la població jove de 16 a 29 anys. És més alta entre la població de nacionalitat estrangera, un col·lectiu sovint més encarat a l'activitat laboral: d'una banda, la proporció de joves de més edat (els més propensos a treballar) és superior entre aquest col·lectiu; de l'altra, sovint la motivació principal del projecte migratori és el treball.

Lògicament, l'activitat creix amb l'edat: és minoritària entre la població jove de menys edat i majoritària entre la de més edat, i es manté al voltant del 60% entre la població de 20 a 24 anys.

El nivell d'estudis també condiciona la taxa d'activitat, ja que aquesta és més alta com més alts són els estudis. Això està relacionat amb què una part de la població amb estudis baixos encara està estudiant i, en bona part, és laboralment inactiva; però també amb el fet que, entre les persones que no estudien, com més alta és la formació assolida major és la propensió a treballar o voler fer-ho.

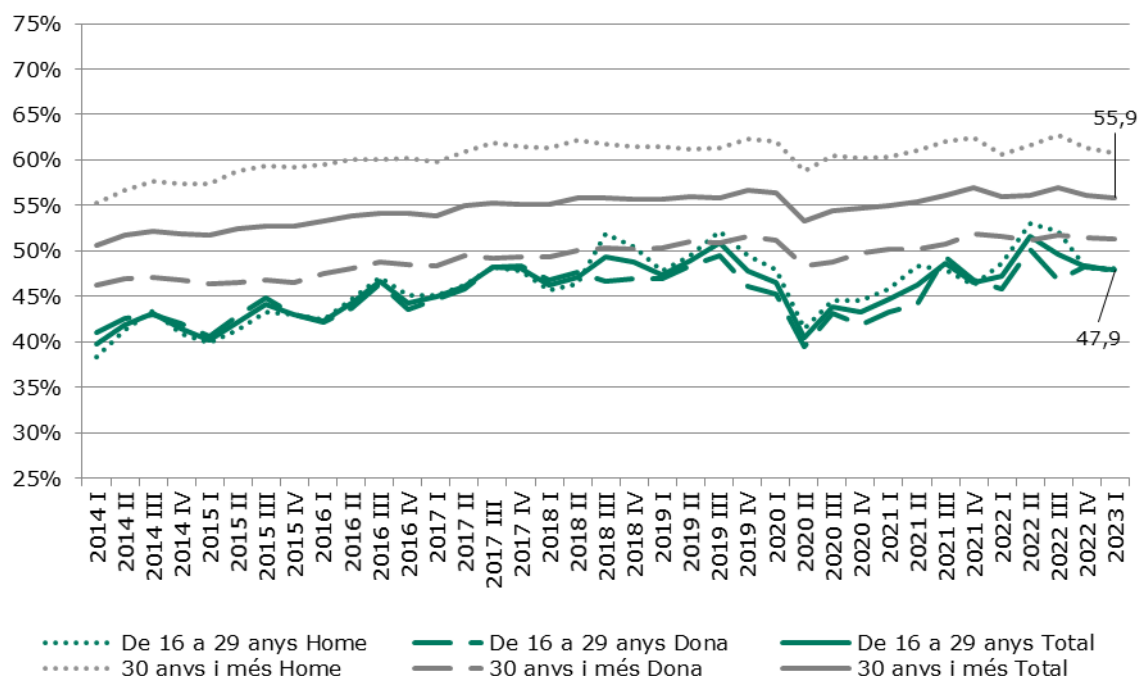
Per províncies, la taxa d'activitat més alta és la de Barcelona; Girona està en una posició intermitja; i Tarragona i Lleida tenen la taxa més baixa (uns vuit punts percentuals inferior a la de Barcelona).

Finalment, el gràfic mostra que com més gran és la mida del municipi més alta és la taxa d'activitat entre les persones joves.

3. Ocupació

3.1. Taxa d'ocupació

Gràfic 4. Evolució trimestral de la taxa d'ocupació segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, 2014-2023

La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte del total de la població. Aquest trimestre la taxa d'ocupació juvenil se situa al 47,9%, el que suposa una disminució respecte el trimestre anterior (48,2%) però un augment respecte fa un any (47,3%).

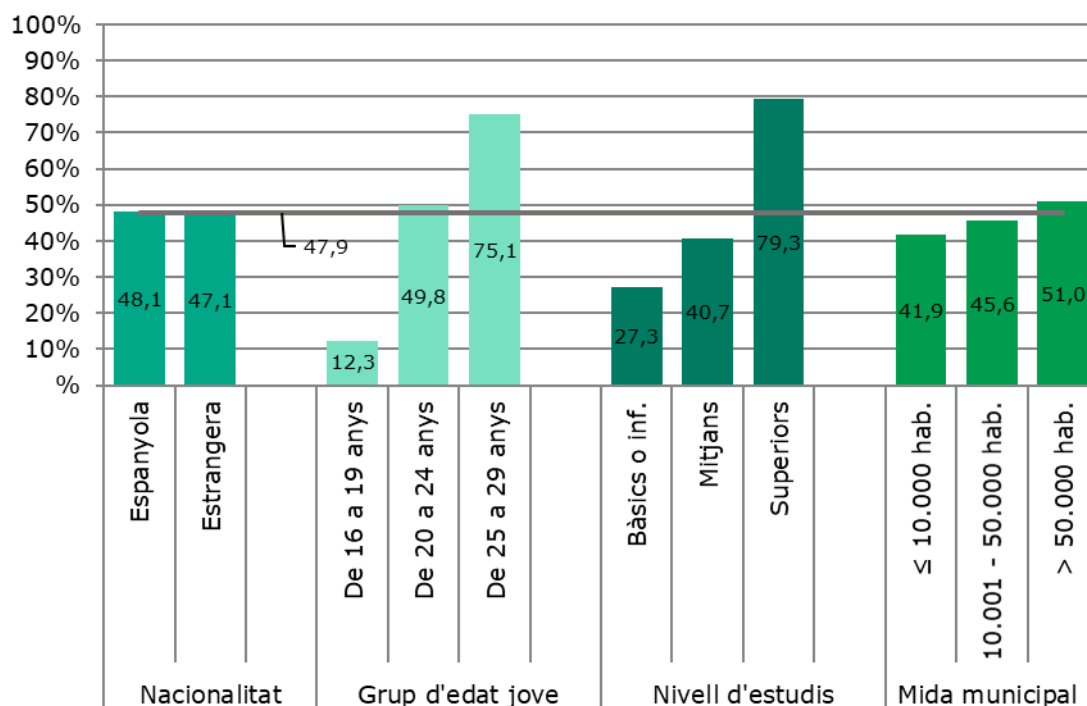
El 2007, just abans que comencés la crisi econòmica, la taxa d'ocupació juvenil se situava al 64,5% el darrer trimestre de l'any, més de 15 punts percentuals per sobre de l'actual. Des del 2012 la taxa d'ocupació juvenil només ha estat per sobre del 50% en dues ocasions.

Les oscil·lacions en l'ocupació entre la població de més de 29 anys són més suaus. La seva taxa d'ocupació (55,9%) sempre ha estat més alta que la de les persones joves i, com pot apreciar-se, l'afectació durant l'inici de la pandèmia va ser més baixa.

Quan la taxa d'ocupació és, com en aquests trimestres, relativament baixa, les diferències entre homes i dones joves són escasses. Concretament, en aquest trimestre la taxa és del 47,7% per les dones i del 48% pels homes. Quan l'ocupació millora, però, les diferències entre sexes creixen, a favor dels homes joves.

Les diferències per sexe en la taxa d'ocupació són més pronunciades entre les generacions més grans, de gairebé quasi 10 punts (51,3% per les dones i del 60,8% pels homes).

Gràfic 5. Taxa d'ocupació juvenil segons nacionalitat, grup d'edat, nivell d'estudis i mida municipal. Catalunya, primer trimestre de 2023

La taxa d'ocupació és lleugerament més alta entre la població de nacionalitat espanyola, a pesar que anteriorment s'ha vist que la taxa d'activitat entre la població estrangera jove és força més alta que entre la de nacionalitat espanyola.

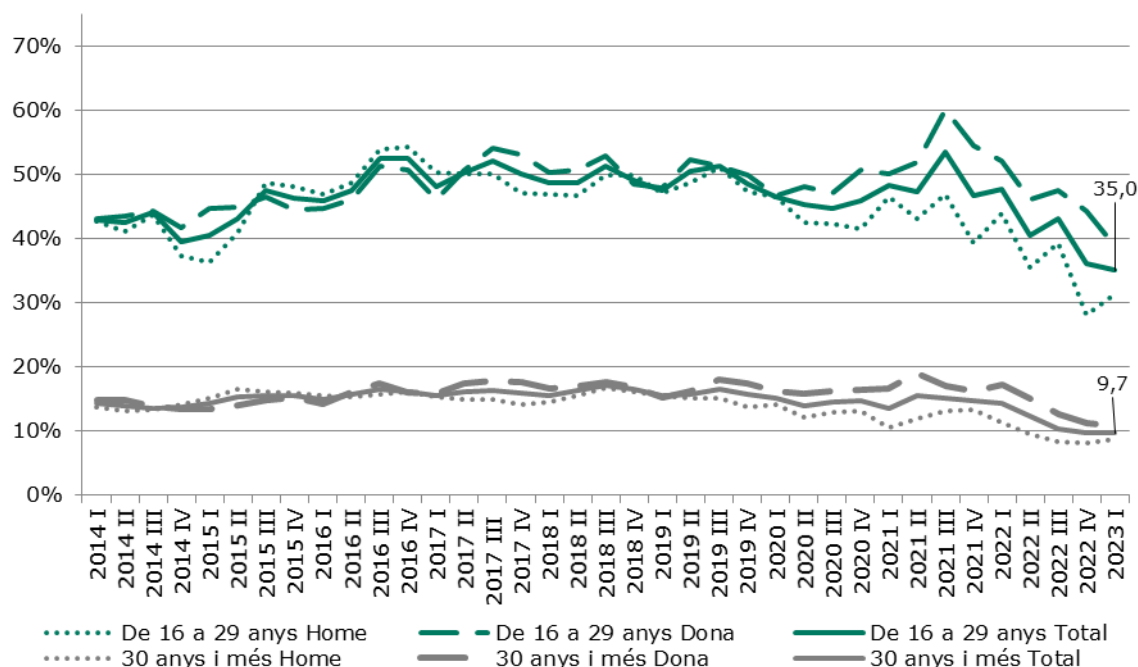
La taxa d'ocupació també creix amb l'edat, seguint el mateix patró que la taxa d'activitat: és minoritària entre la població jove de menys edat i majoritària entre la de més edat, i es situa al voltant del 50% entre la població de 20 a 24 anys.

La taxa d'ocupació també creix amb el nivell d'estudis, segurament pels mateixos motius que amb la taxa d'activitat: una part de la població jove amb menys estudis encara està estudiant i no és laboralment activa; i entre les persones joves que no estudien, la intenció i les possibilitats de treballar són més altes quan el nivell formatiu és més alt.

Finalment, i de forma anàloga a la taxa d'activitat, el gràfic mostra que com més gran és la mida del municipi més alta és la taxa d'ocupació entre les persones joves.

3.2. Taxa de temporalitat

Gràfic 6. Evolució trimestral de la taxa de temporalitat entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, 2014-2023

Aquest trimestre la taxa de temporalitat juvenil (35%) continua baixant respecte del trimestre anterior (36,1%) i de forma molt destacada respecte el mateix trimestre de l'any anterior (47,7%, una davallada de 12,7 punts percentuals). Aquesta taxa és la més baixa des de 2011, any en què s'inicien aquests informes.

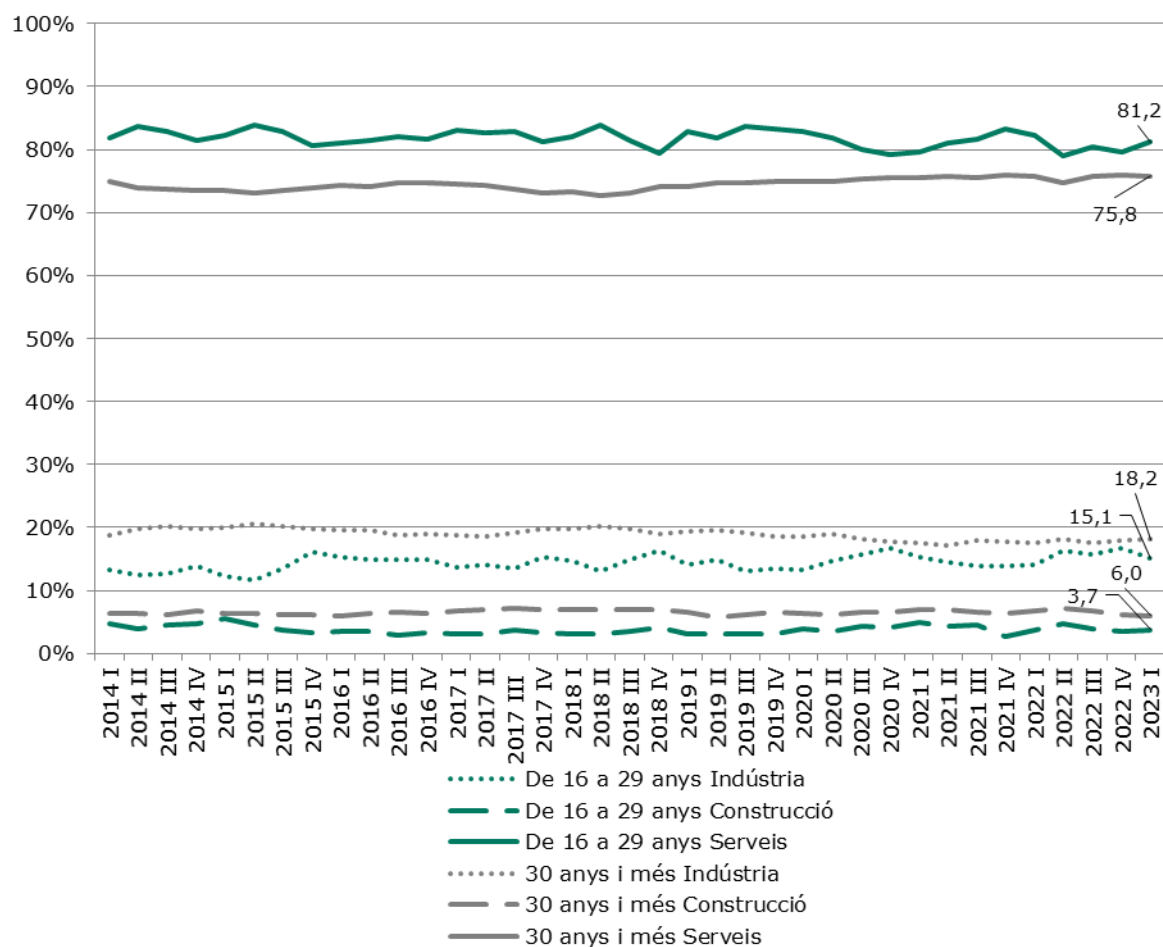
Sembla doncs que la darrera reforma laboral, aprovada el febrer de 2022, està tenint un impacte positiu en la reducció de la temporalitat, especialment entre les persones joves. De fet, al llarg de la darrera dècada la temporalitat s'havia estabilitzat al voltant del 50%. Tot i això, la contractació temporal encara és una forma de contractació molt estesa entre les persones joves assalariades, i caldrà veure quin és el topall d'aquesta davallada.

El gràfic mostra que, com més alta és la temporalitat, menor tendeix a ser la diferència entre homes i dones joves; per contra, quan la temporalitat baixa, les diferències tendeixen a créixer. Actualment, la taxa de temporalitat dels assalariats de 16 a 29 anys és del 31,2%, i la de les assalariades joves del 38,9%.

Entre la població de més de 29 anys la taxa és del 9,7%: s'ha mantingut estable respecte al trimestre anterior (10,4%), però ha baixat amb força respecte a fa un any (14,3%).

3.3. Sector d'activitat

Gràfic 7. Evolució trimestral del sector d'activitat de les persones ocupades segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, 2014-2023

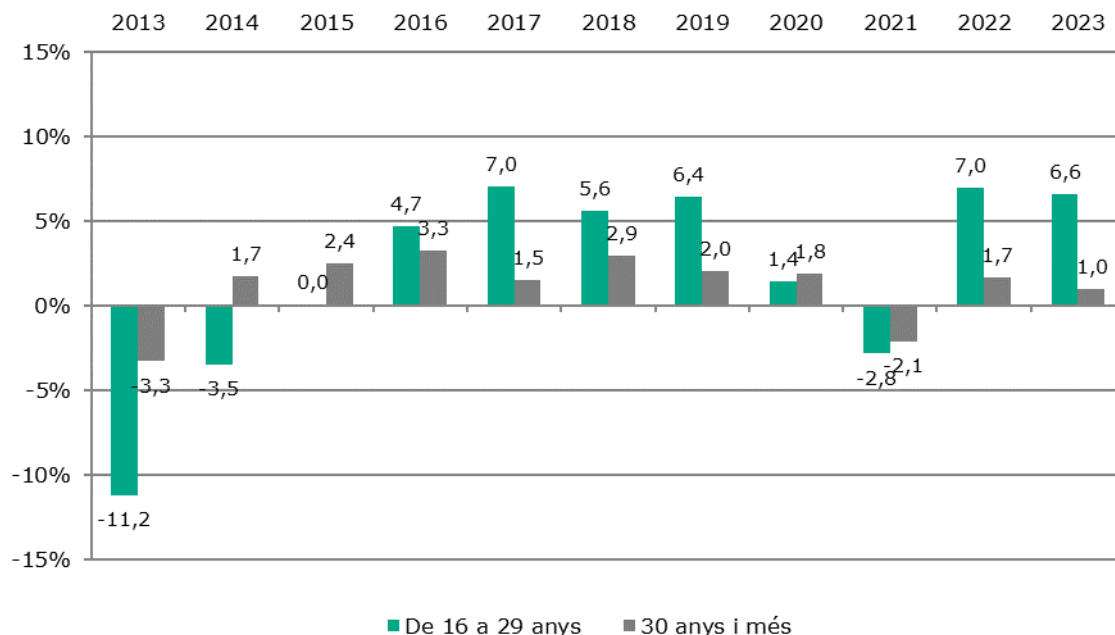

Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. El 81,2% de les persones joves ocupades forma part d'aquest sector. Aquesta proporció és inferior en el cas de les persones de més de 29 anys (75,8%). En canvi, en els sectors de la indústria i la construcció la relació és a la inversa.

En general, respecte al 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu a causa de la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, el de la indústria.

3.4. Destrucció d'ocupació

Gràfic 8. Evolució de la població ocupada segons grup d'edat. Catalunya, 2013-2023 (primer trimestre)

Aquest primer trimestre de 2023 s'ha produït un creixement del 6,6% de joves ocupats respecte al mateix trimestre de l'any anterior. Concretament, hi ha 35.900 joves ocupats més. La creació d'ocupació també és positiva per les persones de més de 29 anys, aquest darrer trimestre hi ha una disminució interanual de l'1% de la població ocupada.

Respecte al trimestre anterior, hi ha 6.300 joves ocupats més.

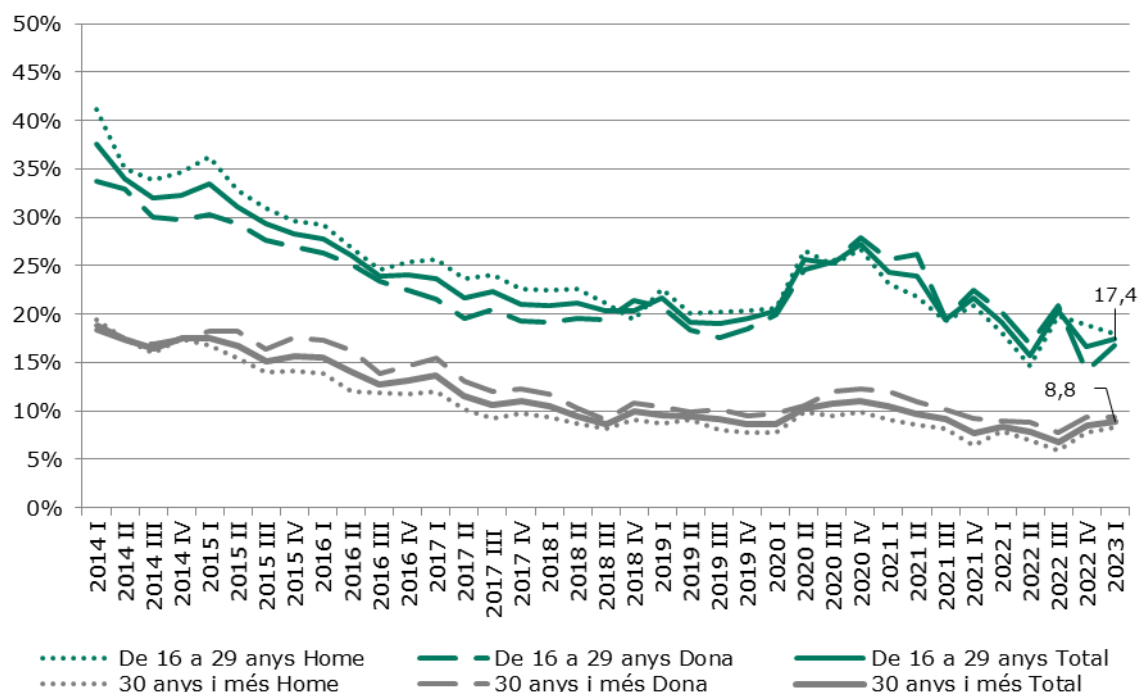
Des de 2015, un cop superada la fase més forta de la crisi iniciada el 2008, es creava ocupació neta entre les persones joves. L'impacte de la pandèmia sobre l'economia es va veure clarament entre el 2020 i el 2021 quan, a pesar de les mesures de protecció de l'ocupació, es va destruir el 7,78% de l'ocupació jove.

Des de l'any 2007, els llocs de treball ocupats per joves han disminuït molt: de 839.000 del quart trimestre de 2007 a 583.300 d'aquest primer trimestre de 2023. És a dir, hi ha 255.700 joves ocupats menys que el 2007. Una part d'aquesta pèrdua d'ocupació es deu al fet que la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament el 15% des del 2007), però el principal factor que n'explica la disminució és la destrucció d'ocupació.

4. Atur

4.1. Taxa d'atur

Gràfic 9. Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe.
Catalunya, 2014-2023

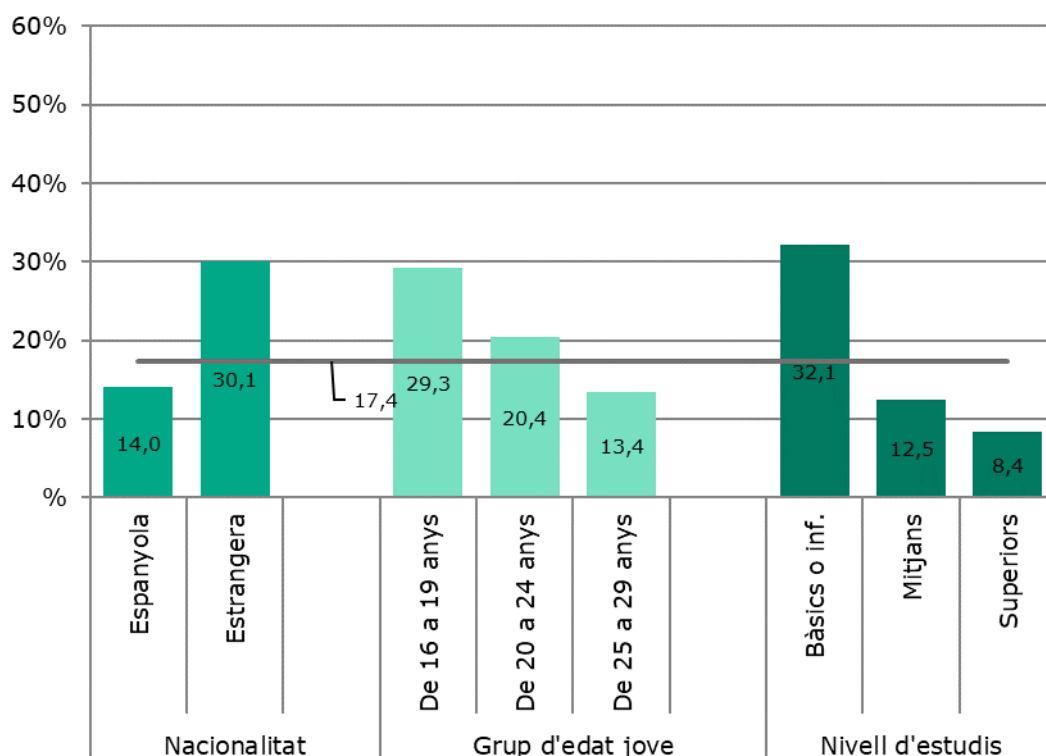
La taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 17,4% de la població activa. Aquesta taxa suposa un augment respecte el trimestre anterior (16,6%), tot i que és habitual que l'atur pugui en el canvi d'any. Per contra, respecte l'any anterior (19,1%) la taxa d'atur actual suposa una caiguda d'1,7 punts percentuals.

Aquest trimestre la taxa d'atur de les dones joves (16,8%) continua sent més baixa que la dels homes joves (18%) i consolida el gir en la tendència dels últims trimestres respecte a les diferències per gènere: des del tercer trimestre de 2020 la taxa d'atur de les dones se situava per sobre de la dels homes, circumstància que no s'havia produït al llarg de la crisi iniciada el 2008.

La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys (8,8%) és una mica més de la meitat que la juvenil.

La taxa global d'atur és del 10,4%.

Gràfic 10. Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat, grup d'edat i nivell d'estudis. Catalunya, primer trimestre de 2023

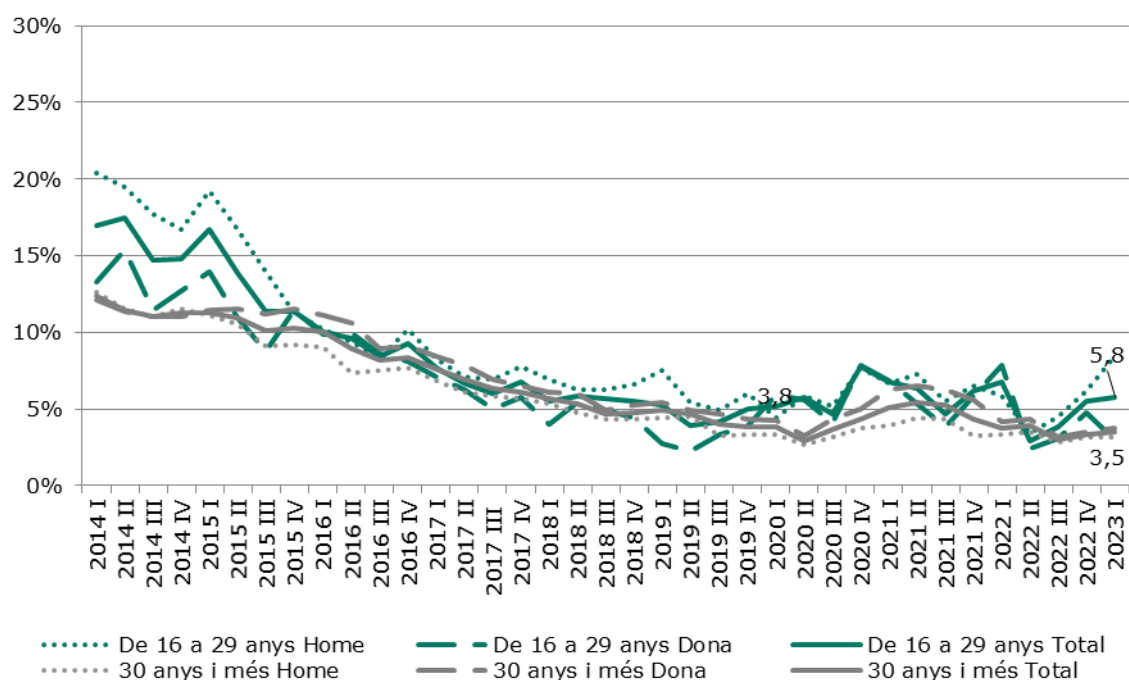
La població estrangera també és un dels col·lectius més afectats per l'atur. Aquest trimestre, la taxa d'atur d'aquest col·lectiu (30,1%) duplica la de la població jove de nacionalitat espanyola (14%). En els darrers anys la taxa d'atur entre els estrangers havia disminuït amb força i gairebé convergia amb la de joves amb nacionalitat espanyola. Amb l'arribada de la pandèmia, les diferències es van tornar a accentuar i, tot i que la taxa del tercer trimestre de 2021 havia convergit, sembla que tornen a allunyar-se.

La taxa d'atur disminueix amb l'edat. Del grup de joves actius de 16 a 19 anys, el 29,3% està a l'atur. Tot i que en aquestes edats hi ha menys població activa, l'atur entre aquest grup és molt alt, especialment entre les persones joves que deixen aviat els estudis, les quals formen el gruix dels actius en aquest tram d'edat. En canvi, la taxa d'atur entre les persones joves de més edat (de 25 a 29 anys) se situa al 13,4%, encara per sobre de la taxa de les persones de 30 anys i més (8,8%). En el tram d'edat de 16 a 24 anys, la taxa d'atur és del 25,3%.

L'atur afecta més les persones joves amb menys estudis: en els darrers anys, la taxa d'atur entre les persones joves que com a màxim tenen estudis obligatoris ha sigut més del doble que la de les persones joves amb educació postobligatòria. El darrer trimestre l'atur entre les persones joves amb estudis baixos (32,1%) quadripleja la de joves amb estudis superiors (8,4%). L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura en el mercat laboral.

4.2. Atur i risc d'exclusió

Gràfic 11. Evolució trimestral de l'atur de llarga durada segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, 2014-2023

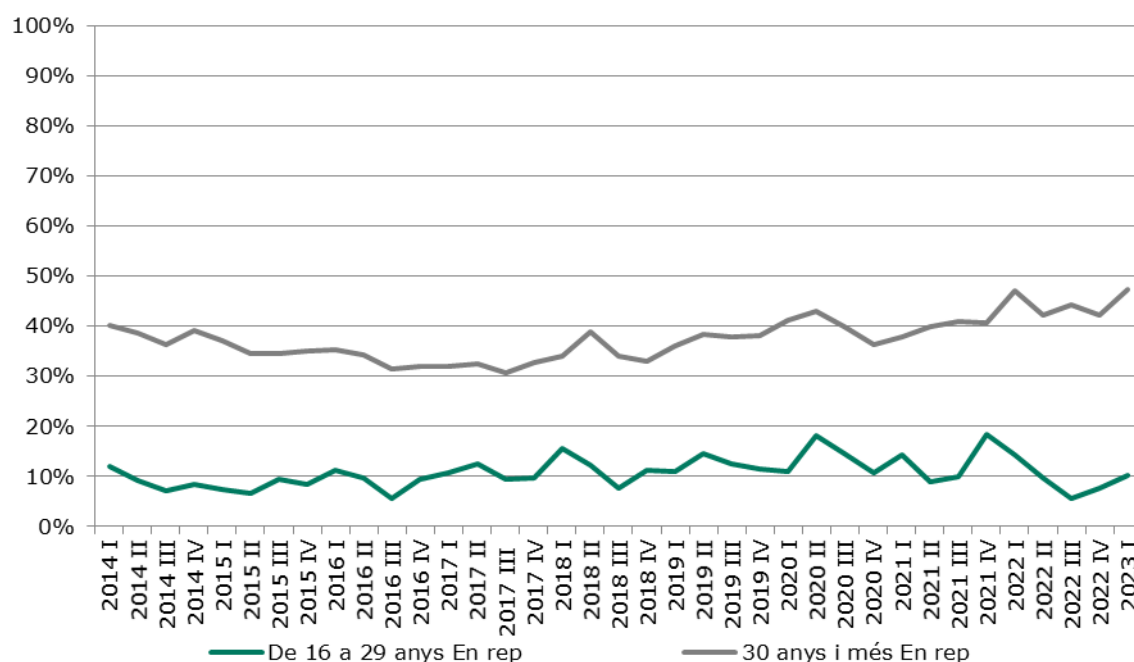

La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa desocupada des de fa un any o més. Mostra les dificultats que tenen les persones aturades per trobar feina. També és un indicador de risc d'exclusió social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

En el darrer trimestre el percentatge de població activa jove que fa més d'un any que busca feina ha disminuït respecte al mateix trimestre de l'any anterior (ha passat del 6,8% de 2021 al 5,8% d'aquest darrer trimestre). Entre la població de 30 anys i més, la taxa és del 3,5%.

Històricament, l'atur de llarga durada afecta més els homes que les dones joves. Actualment, l'atur de llarga durada agrupa el 3% de les joves actives i el 8,4% dels joves actius.

Gràfic 12. Evolució trimestral de la cobertura dels subsidis i les prestacions als desocupats segons grup d'edat. Catalunya, 2014-2023

Els subsidis o les prestacions econòmiques són un dels mecanismes que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió social de les persones desocupades.

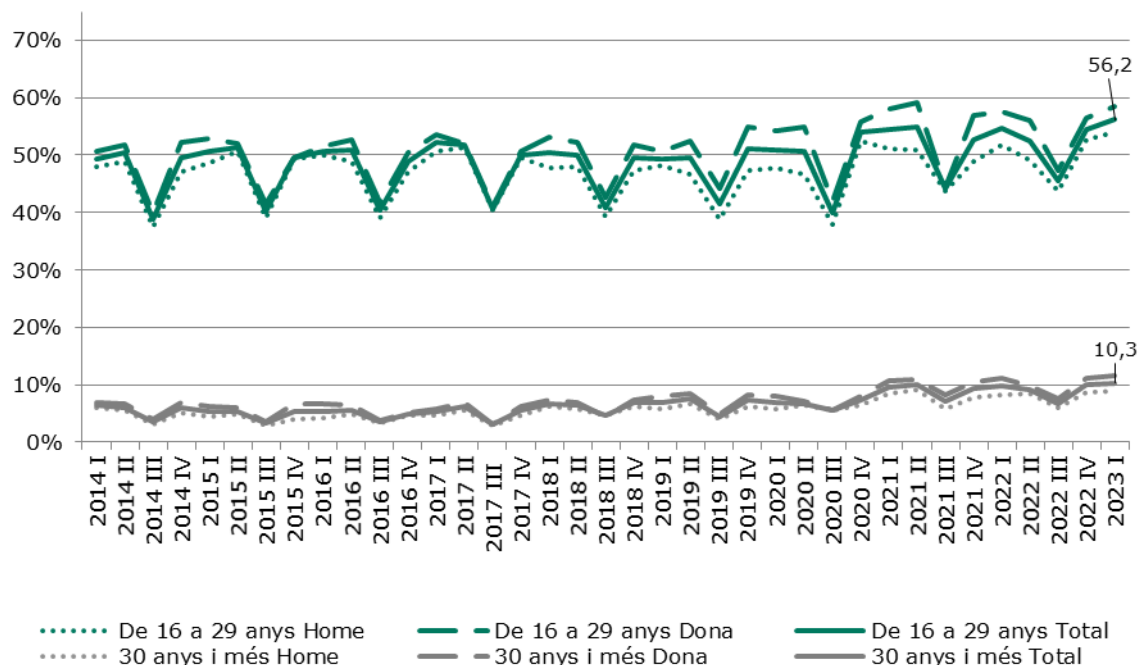
En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, només el 10,3% de les persones joves aturades reben aquest tipus de prestació, mentre que era del 7,6% el trimestre anterior. Entre la població de 30 anys i més, la cobertura arriba al 47,8% de les persones aturades.

Aquesta taxa va arribar al seu màxim durant el quart trimestre de 2021 (18,4%). La taxa de cobertura continua sent molt baixa entre la joventut, ja que moltes de les persones joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries o sense contracte.

5. Estudis

5.1. Estudis en curs

Gràfic 13. Evolució trimestral de la població que estudia segons grup d'edat, per sexe. Catalunya, 2014-2023

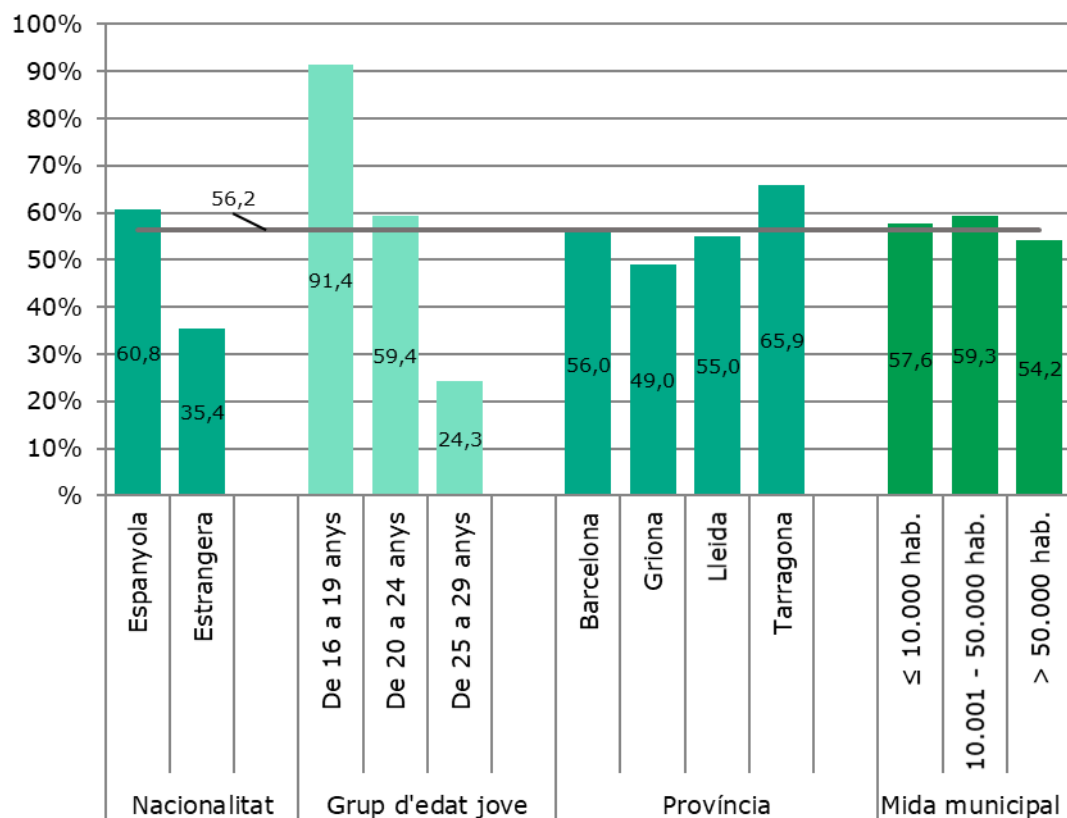

La crisi econòmica iniciada el 2008 va impulsar un augment de la població jove que estudia: la formació va ser percebuda com una alternativa a l'atur i com una estratègia a mitjà-llarg termini per situar-se més bé en el mercat laboral.

Aquesta tendència es va estabilitzar a partir del 2016, coincidint amb una certa recuperació econòmica. La taxa semblava remuntar com a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19, i ha crescut lleugerament també aquest trimestre respecte al mateix trimestre de l'any anterior (del 54,5% al 56,2%). La taxa també ha augmentat respecte al mateix trimestre de l'any anterior (54,7%).

En els últims deu anys la taxa ha augmentat gairebé 10 punts: respecte al primer trimestre de 2013, la proporció de joves que estudia ha passat del 45,8% al 56,2%, la proporció més alta d'aquests anys.

Gràfic 14. Joves que estudien segons nacionalitat, grup d'edat, província i mida municipal. Catalunya, primer trimestre de 2023

Cursar estudis és més freqüent entre la població jove de nacionalitat espanyola (60,8%) que entre la població jove estrangera (35,4%), quelcom en part degut a la superior mitjana d'edat entre aquest darrer col·lectiu i a la seva major proporció d'actius.

La proporció de joves que estudien disminueix amb l'edat, i passa del 91,4% entre els i les joves de 16 a 19 anys al 24,3% entre la població de 25 a 29 anys.

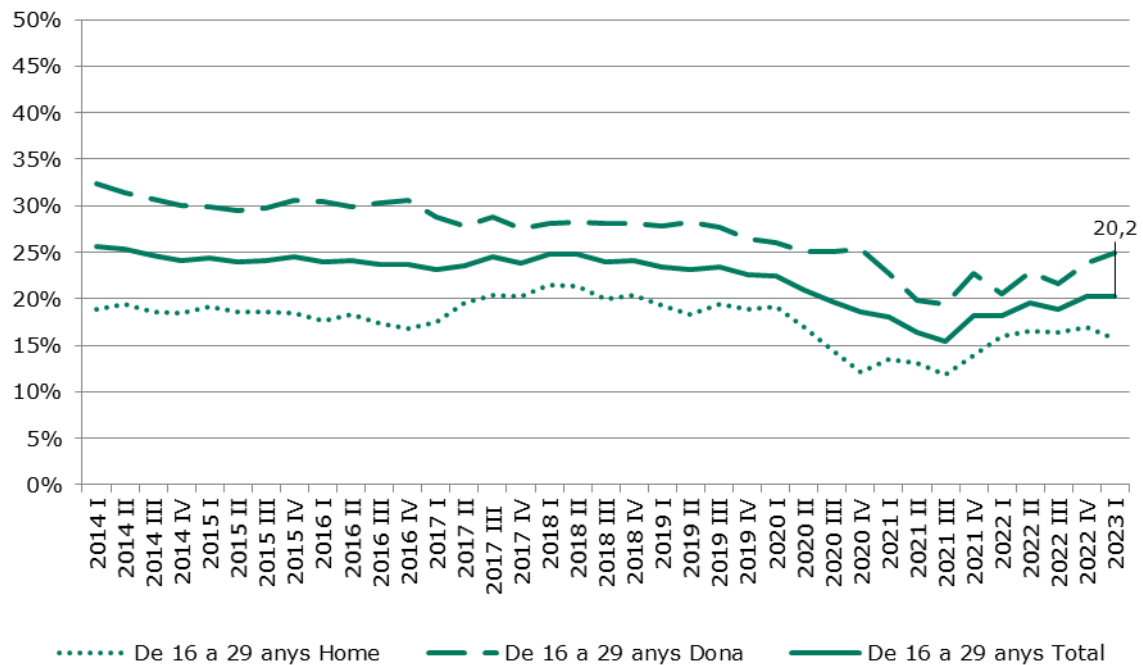
Cursar estudis és menys freqüent a la província de Girona i més freqüent a Tarragona, amb una diferència de 17 punts percentuals. Lleida i Barcelona es troben en un punt mig.

Finalment, als municipis de mida intermitja és on més joves cursen estudis, i als grans és on la proporció és més baixa.

6. Emancipació

6.1. Taxa d'emancipació

Gràfic 15. Evolució trimestral de la taxa d'emancipació, per sexe. Catalunya, 2014-2023

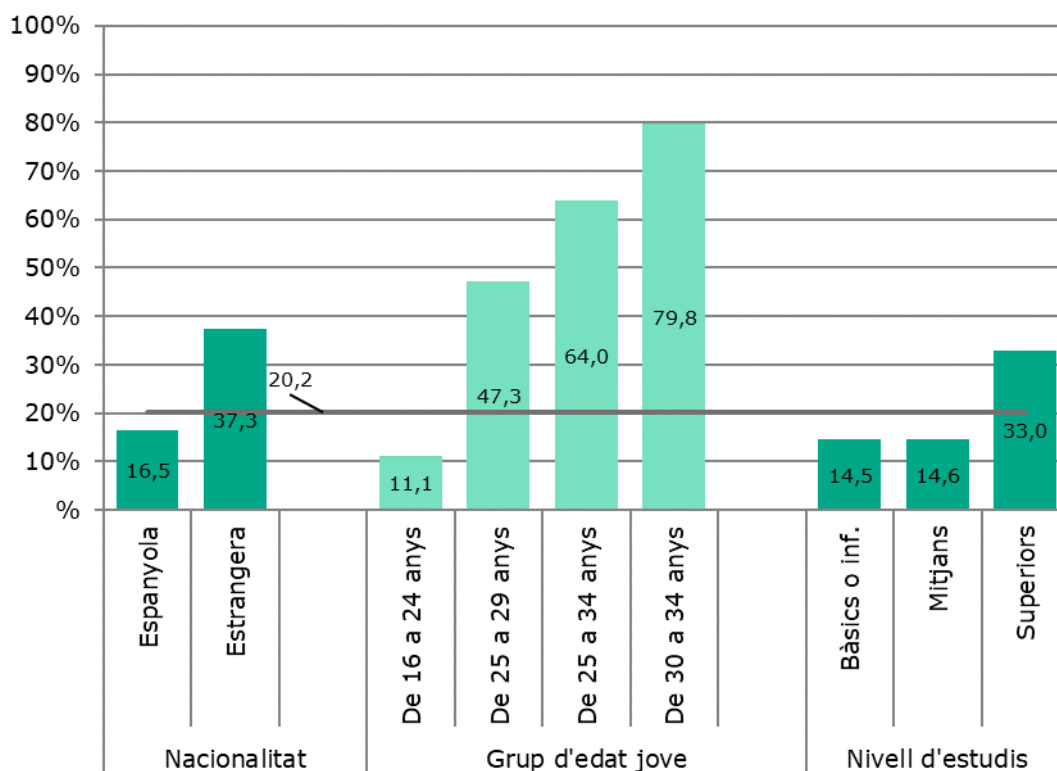

La taxa d'emancipació juvenil es manté estable just per sobre del 20%, i es situa al 20,2%.

El tercer trimestre de 2021 havia arribat al mínim històric del 15,5%. Fa 10 anys la taxa d'emancipació tendia a situar-se al voltant del 30%.

La taxa d'emancipació de les dones joves (25%) és 9,2 punts percentuals superior a la dels homes joves (15,8%). Homes i dones segueixen un patró d'emancipació diferent, i són elles les que tendeixen a emancipar-se abans.

Gràfic 16. Taxa d'emancipació juvenil segons nacionalitat, grup d'edat i nivell d'estudis. Catalunya, primer trimestre de 2023

Estar emancipat és més freqüent entre la població jove de nacionalitat estrangera, pels mateixos motius pels quals la taxa d'activitat també és més alta.

La taxa d'emancipació augmenta amb l'edat, i es situa prop del 50% entre la població de 25 a 29 anys, la qual en principi ja ha finalitzat l'etapa formativa, i és majoritària entre la població de 25 a 34 anys, tot i que hi ha una part substancial de població jove no emancipada de 30 a 34 anys.

El nivell d'estudis condiona la taxa d'emancipació: tot i que habitualment les persones joves cursen estudis mentre no estan emancipades, un cop finalitzats els estudis l'emancipació és freqüent entre les persones joves amb estudis superiors, la taxa dels quals duplica la dels altres joves.